

Turun Moision koulun 5B-luokan opettaja Ville Tuominen viritteli päivänavauksessaan keskustelua uudenvuodenlupauksista.

Moision koulun päivä alkoi uudenvuodenlupauksilla

Turun Sanomat
Yksi tapa ei ole muuttunut. Kun opettaja **Ville Tuominen** astuu luokkaansa Moision koulussa Turussa, 5B-luokan oppilaat nousivat pulpettiensa viereen.

-Hyvää huomenta. Istukaa olkaa hyvät, Tuominen aloittaa.

Ryhdykkään alun jälkeen oppilaat hiljentyvät kuuntelemaan päivänavausta - mutta vain hetkeksi. Moisiassa päivänavaukset pitää kukin opettaja omassa luokassaan.

ja useimmiten ne ovat luonteeltaan keskustelevia.

Tuominen kysyy, moniko on uudenvuoden aattona valanut tinaa. Neljä kättä nousee ylös. Entä mitä sulalle tinalle tehdään?

-Se heitetään veteen. **Elias Rantamäki** tietää.

Ennustuksista siirrytään uudenvuodenlupauksiin. Tuominen pyytää oppilaita kirjoittamaan paperikille yhden lupauksen, joka liittyy kouluun. Lupaus ei saa olla liian vaikea eikä liian helppo.

-Tehkää semmoinen lupaus, johon voisi itse pystyä.

Kohta kymmenen päättää on kumartunut paperiensa puoleen. Lupaukset kerätään isoon kirjekuoreen, joka on tarkoitus avata vasta vuoden lopuksi.

Aamunavaus on päättynyt, mutta ennen oppituntia viidesluokkalaiset ennättävät kertoa miehitteään päivänavauksista. Seurakunnan työntekijöiden kuukausittain pitämät aamunavaukset eivät ole 5B-luokan suosiossa.

-Kun siellä vain istutaan ja puhutaan, perustelee **Kasper Huhtala**.

-Jos siellä luetaan jotain Raamatua, niin sitä ei jaksu kuunnella, sanoo **Tuulia Antikainen**.

Aamunavaukset paransivat kouluisten mielestä lyhentämällä ja lisäämällä väliin musiikkia tai esityksiä. Takarivistä pitäisi myös nähdä.

-Ja ettei jankuteta niitä samoja asioita. **Elias Rantamäki** painottaa.

Kommentti

Heli Peltoniemi

Keskusradio vai keskustelu

Lakipykälä määrää, että koulupäivä on aloitettava päivänavauksella. Asetus ei kerro miten.

Kansakoulussa päivän polkaisivat käyntiin urkuharmonia ja Raamatun kertomukset. Joissain kouluissa oli aamuhartausta varten erityinen tila nimeltä "rukousaula". Sinne kuljettiin parijonossa kuuntelemaan liian pitkää puhetta. Aina joku pyöryi.

Myöhemmin muotiin tuli keskusradio. Omillekin tärykalvoilleni on aikanaan valutettu valmiiksi muotoiltuja mielelmiä. *Opettaja*-lehden otteita, vuotuisjuhlin soveltavaa runoutta ja hengellisiä aasinsiltoja vähintään lakisäätien mukaisesti. Oppilaiden omat päivänavaukset painottivat provokatiiviseksi tarkoitettua musiikkia.

Keskusradiot kaikuvat kouluissa edelleen, mutta yhä useammin päivänavauksen pitää opettaja omassa luokassaan harkintansa mukaan. Se voi tarkoittaa sitä, että päivänavaus jää kokonaan pitämättä. Toisaalta oman porukan kesken luokissa voi syntyä myös aitoa keskustelua oppilaiden tärkeiksi kokemista aiheista.

Jos vuodessa on 190 koulupäivää ja päivänavaus kestää viisi minuuttia, kertyy pakollista kuunneltavaa tai ajankoh-taista juteltavaa tuntikaupalla.

Koulu saavat itse päättää, onko päivänavaus tyhjä rituaali ja haaskattua aikaa, vai onko se mahdollisuus jonkin yhteisen luomiseen.

heli.peltoniemi@ts.fi

suosituin toisenlainen lahja

Helsinki (STT)
Suomalaiset antoivat viime vuonna noin 1,4 miljoonalla eurolla Kirkon Ulkomaanavun toisenlaisia lahjoja. Viime vuoden suosituin lahja oli edellisvuoden tapaan koulupuku, joita annettiin lähes 10 000 kappaletta.

Rahallisesti eniten lahjoitettiin Naisten Pankkiin, joka on Kirkon Ulkomaanavun hallinnoima rahasto.

Lahjan tarkoituksena on, että naiset voivat saada Naisten Pankista lainaa, joka turvaa itsenäisen toimeentulon. Myös vuohi oli yhä suosittu lahja.

Toisenlainen lahja säilytti suosionsa, sillä lahjoja annettiin yhtä suurella summalla kuin vuotta aiemmin.

Nykypäivän eläkeläiset liikkuvat vähemmän

Helsinki (STT)
Nykypäivän eläkeläiset selvytyvät arjen rutineista aiempia eläkeläisiä luokkia paremmin. Näin on siitä huolimatta, että liikunnan harrastaminen on vähentynyt, ilmenee Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen eläkeikäisen väestön terveystutkimuksesta.

Ainakin neljä kertaa viikossa ja vähintään puoli tuntia ulkona kävelevien miesten osuus on pienentynyt seuranta-aikana. Naiset kävelevät saman verran kuin ennenkin.

Eläkeläiset syövät nykyisin entistä terveellisemmin, mutta käyttävät alkoholia aiempaa runsaammin.

Ts / Mielip k ts.mielip te t @ ts.fi

Uskonollisuus vähentynyt

Osassa Turun kouluja seurakunnan työntekijät pitävät päivänavauksia viikoittain, mutta monessa koulussa vain kuukausittain tai harvemmin.

Wäinö Aaltonen koulussa päivänavaukset pidetään luokissa oman opettajan johdolla. Seurakunnan työntekijän päivänavaus kuunnellaan kerran kuussa.

Päivänavaus on hiljainen yhteinen hetki, rauhallinen startti aamuun. Homma on muuttunut valtavasti. Uskonollinen klangi on vähentynyt, nehan olivat aamuhartauksia ennen, kertoo Wäinö Aaltonen koulun rehtori **Jarmo Salo**.

Turun koulujen oppilaita 70 prosenttia on evankelisluterilaisia, muut muiden uskontojen edustajia tai uskonottomia. Kouluissa halutaan välttää

uskonollisia konflikteja. Turun koulutoimenjohtaja **Timo Jalonen** sanoo.

Muihin uskontokuntiin kuuluvat ja uskonottomat voivat saada evankelisluterilaisista päivänavauksista vapaatuksen, ja heille on järjestettävä sen ajaksi muuta ohjelmaa.

Rukous on se krittee. Yksi virsi ei vielä tee päivänavauksesta uskonollista, Jalonen linjaa.

Muoto muuttunut

Vuoteen 1999 asti perusopetusasetus määräsi, että päivänavustun tuli "myönteisellä tavalla liittyä koulussa annettavaan uskonolliseen ja eettiseen kasvatukseen". Nykyisin sisältöä ei määritellä mitenkään.

Minusta se ei vielä ole päivänavaus, että opettaja esimerkiksi toivottaa oppilaat tervetulleiksi.

leeksi. Kyllä siinä täytyy käsitellä jotakin yhteistä asiaa, opetusneuvos **Pekka Iivonen** sanoo.

Turun koulutoimenjohtajan mukaan eettisten kysymysten käsitteleminen kouluissa on tärkeää, mutta päivänavaukset eivät välttämättä ole paras kanava.

Jos asetusta muutettaisiin niin, että päivänavaus jäisi pois, en usko että moni olisi siitä huolissaan, Jalonen toteaa. Tampereen ja Helsingin pe-

rusopetuksen johtajat ovat samoilla linjoilla.

Aika on ajanut tästä sää-döksestä kauan sitten oh, Tampereen perusopetuksen johtaja **Hannu Suoniemi** sanoo.

Viikoittainen päivänavaus voisi näyttää. Päivänavauksella on kuitenkin suuri yhteisöllisyttä lisäävä vaikutus, jos sen muotoa kehitetään, sanoo perusopetuslinjan johtaja **Outi Salo** Helsingin opetusvirastosta.

Turkulaisten koululaisten omat lomtat lisääntyneet

Turun Sanomat
TONI LEHTINEN

Peruskoululaisten yhä määrätty lomat ovat lisääntyneet talous-taantuman jälkeen. Näin kertoo Luolavuoren koulun rehtori **Hannele Mustonen**.

Lomapyynnöt vähenivät tuossa puolitoista vuotta sitten, mutta nyt niiden määrä

on kasvussa. Tämän vuoden puolella pöydällä on tullut jo viitosen kappaletta anomuksia, Mustonen kertoo.

Perusopetuslain mukaan opilaan tulee osallistua perusopetukseen. Pitämiä poissaoloja varten oppilas tarvitsee aina rehtorin luvan. Turun Sanomien jututtamien turkulaiskoulujen rehtoreiden mukaan loma-ano-

muksesta tulee runsaasti vuoden alkukuukausina.

Aika usein lomaa pyydetään viikkoa ennen hiihtolomaa tai viikko sen jälkeen, rehtori **Markku Sirén** Turun lyseon koulusta sanoo.

Turun kaupungin perusopetuksen tulosaluejohtaja **Outi Rinteen** mukaan kaupunki haluaa, että lasten lomat pidetään

ensisijaisesti loma-aikoina.

Jos perhe haluaa pitää lomansa eri aikaan, on vanhempien vastuulla, että lapsi pysyy mukana opetusrytmisissä, Rintne painottaa.

Kaikki anomukset hyväksytään

Suurin osa rehtoreista suhtuu

viikon lomiin myönteisesti. Esimerkiksi Luolavuoren koulun Mustonen ja Samppalinnan koulun **Jorma Kauppi** puhuvat jatkuvan oppimisen tarkeydestä.

Oppimista tapahtuu joka paikassa. Matkalla lapsi oppii uudesta kulttuurista tai oppii toimimaan oudossa ympäristössä, Kauppi toteaa.

Kaikki rehtorit eivät suhtaudu myönteisesti omiin lomiin.

Koululaisten omista lomista pitäisi puhua laajemminkin, sillä koulu on lapsen työpaikka. Vaikka vanhempien tulisi huolehtia lomaviikon oppimisesta, tämä vaatimus toteutuu vain todella harvoin, Sirén ärähtää.

Rehtoreilla on oikeus evätä koululaisten loma anomus. Mahdollisuus on vain teoreettinen, sillä yksikään rehtoreista ei ollut evännyt yhtään anomusta.

Sihän olisi epätasaarvoista, jos toiset pääsisivät ylimääräiselle lomalle, mutta joku taas ei. Klassikon koulun rehtori **Timo Kouki** sanoo.

KÄÄNNÄ